

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 33. Quibus vetitum, licitumve fuerit, de baptismi fonte suscipere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

tur. scriptum est enim can. 53. quoniam spiritualis necessitudo, seu affinitas, corporum coniunctione maior est, in nonnullis autem locis cognouimus quosdam, qui ex sancto, & salutaris baptismate infantes suscipiunt, postea quoque cum matribus eorum viduis matrimonium contrahere, statuimus, ut impofterius nihil fiat eiusmodi. Ad quem locum Zonaras ex Antonij Salmatix, viri doctissimi, interpretatione sic inquit: qui commatres olim suas viro postea orbatas in matrimonij societatem acceperunt, ab illarum commercio, eo quod contra leges initum est, fœdere dissoluto se iungunt, utrunque verò coniugem pœnis fornicatorum teneri, canon decernit. Si verò susceptricis, & eius, qui susceptus est, coniugia à Synodi Patribus sublata sunt: quis non inferat, mares à fœminis suscipi licuisse? Verùm ad huius rei confirmationem addi potest Albinij Flacci autoritas, quæ lib. de Diuin. Offic. cap. 19. de Sabb. sanc. Pasch. habetur. nam, eum doceret, à quibus Dominicam orationem, & fidei Christianæ rudimenta recitari oporteat: maris à fœmina suscepti meminit his verbis: tunc, qui possunt, reddunt orationem Dominicam, & symbolum, siue patrini pro ipsis, atque matrina eorum, qui ipsos suscepturi sunt.

Quibus vetitum, licitum uè fuerit, de baptismi fonte suscipere.

CAP. XXXIII.

Amplius scire oportet, non cuius hominũ generi sanctæ huius tutelæ administra-

Pœnitenti-
bus vetitū
erat de la-
uacro sus-
cipere.

Num. 5.

Monachis
susceptionis
officio fun-
gi non lice-
bat, & qua-
rē.

tionem commissam fuisse, sed solummodo
qui eam gerere fideliter possent. Quocirca
præter Iudæos, infideles, & hæreticos, quibus
non licebat eam curationem suscipere, pœni-
tentes imprimis ab hoc munere omnino re-
mouebantur, vt qui indigni essent, qui cæte-
ros ad pietatem, virtutumque Christianarum
disciplinam erudirent. Sic enim habetur lib.
Concilij Parisiensis cap. 54. *illos tamen in hoc
titulo specialiter ab his officijs remouendos iudica-
mus, qui, propter veatum suum, publica pœnitentia
sunt mulctati videlicet vt nec alios de sacri-
ficio baptismate suscipiant, nec etiam ad percipi-
endum sancti spiritus donum, aliorum patronorum
Pontificibus existant: donec per dignam pœnitentiam
satisfactionem, reconciliationem mereantur, nec
merito: quoniam quos & lex Diuina à castris mili-
taribus, ne ruina sint populi, & authoritas cano-
nica ab Ecclesiarum sequestrantur: minibus: multo ma-
gis à memoratis peragendis officijs, vsque ad tempus
pœnitentiæ peractum, dignamque perceptam rec-
conciliationem, huiusmodi (vt iam dictum est) meriti
sunt excludendi. Monachis quoque è lauacro
suscipere, vetitum erat: vt ex eo magis appa-
reret, quantum illos à negotijs secularibus se-
gregatos esse, oporteat. Quod cum multa ve-
terum Patrum, & Conciliorum decreta con-
firmarunt: tum verò à sacra Antisiodorensi
Synodo aperte præceptum est cap. 20. in his
verba: non licet abbati, filios de baptismo suscipere,
nec monachis commatres habere: & Eugenio 4.º
cap. placuit 2. 16. quæst. 1. placuit communi
consilio, vt nullus monachorum de monasterio exire,
nefandissimi*

inesandissimo ausu presumat, neque poenitentiam dare, neque filium de baptismo accipere, neque baptizare. Alia tamen ratio huius interdicti à Ioanne Iacobo Ecclesie Salisburgensis Archiepiscopo innuitur in Manuali Parochorum, & aliorum curam animarum habentium de sacramen. baptis. cap. 4. quam meis scriptis inferi, non est eius pudoris, quem profiteor. Non ita vero de presbyteris, & clericis sentire oportet: quos susceptoris officio functos fuisse, ex Vitatore Vticensi compertum est lib. 3. de persecut. Vandal. cum inquit: *suit quidam, Elpidiphorus nomine, qui dudum fuerat apud nos in Ecclesia Faustii baptizatus, quem venerabilis Muritta Diaconus de aluco fontis susceperat.* Eandem quoque sententiam confirmat Vita S. Susannae Virginis autoritas, in qua Gabinius presbyter Alexandrum, & Cuthiam de baptismi lauacro suscepit: ut verba eius demonstrant: eadem hora Beatus Caius Episcopus linuit eum chrismate, baptizauitque eius uxorem Præpedigam, & filios Alexandrum, & Cuthiam: quos Gabinius presbyter à baptismo suscepit. Gregorius vero Turonensis lib. 6. histor. Franc. cum Theodorici baptismum narraret, eum à Ragnemodo urbis Episcopo de fonte susceptum fuisse, tradit in hunc modum: *filiumque suum baptismo tradidit, quem Ragnemodus ipsius urbis sacerdos de lauacro sancto suscepit, ipsumque Theodoricum vocitari præcepit.* Quid illa tandem? num leuiora censes, quæ declarant, ad Canonicos ædis principis olim pertinuisse, tribus pueris, qui à Mediolanensi Antistite Paschatis peruigilio

Secunda causa susceptorum munere monachis interdicendi. Presbyteris, & clericis licebat de lauacro suscipere.

Tres pueri, quos Archiepiscopus baptizauit, in Paschate, olim suscipiebantur à Canonicis Ordinarijs.

baptizabantur, susceptorum partes esse
 bere. Nam Beroldus, qui suorum temporum
 ritus in volumen redegit, sub Cardinalium
 vocabulo, quo alias Canonici Ordinis
 nominabantur, id expresse docuit, dicens
 tres custodes observatores de octo minoribus
 erunt tres pueros per Ecclesiam eundo, si
 inuenire, qui vocentur unus Petrus, secundus
 Iohannes, tertius Ioannes, & porrigere debent
 Cardinalibus, qui sunt in fontibus, & ipsis
 Cardinalibus tenentibus pueros, Archiepiscopus
 interrogat eos: quid venistis facere? Resp. venimus
 baptizandum. quod est nomen illius? &c. Nihil
 opus est ex his, nisi hoc facere longius: est enim
 perspicuum, quod presbyteris diu concessam
 facultatem suscipiendi presbyteris diu concessam
 fuisse: donec plurimis, grauissimis
 causis, quae nos plerunque latent, Sanctus
 Cyprianus in diocesi sua illam ademit, quod
 testatur Synod. diceces. 2. decret. 17. Porro,
 cum in familiaribus suscipiendi cura
 demandata fuerit; tamen plerunque ipsos
 parentes id muneris obuiisse, comperio. Sic
 videtur ex Urbano II. colligere can. quodam
 30. quaest. 4. ubi ille non nisi vna cum
 matre mulieres suscipere prohibuit: quod
 autem, si quis, Vxor cum marito in
 baptismo simul debeat suscipere puerum,
 nulla auctoritate reperitur prohibendum;
 sed, ut puritas spiritualis paternitatis
 omni labe, & infamia conseruetur
 immunis, dignissime decernimus, utrique
 simul ad hoc aspirare nime presumant.
 Ex oppositis vero licet argumentari,
 viro sine vxore, & vxori sine
 filio esse laetacro suscipere licitum fuisse. S. etiam

Canonici
 Ordinis
 olim dicti
 cardinales
 a de sabba
 fauc.

Presbyteris
 de fonte
 suscipere
 vetitum est
 Mediolani.
 Parentes
 filios in
 baptismo
 suscipiebant

Augustinus idem multo ante tradidit lib. 6.
Hypognotic. ubi ad paruulorum baptismum
alludens, eos parentū manibus ad baptismum
deferri, docet his verbis: *novimus etiam paruulos*
quibus usus liberi arbitrij non est, ut de bonis, aut
malis eorum meritis iudicemus, parentum manibus
ad gratiam sancti baptismatis deportatos, nihil autē
aliud fuisse puto, manibus deferri, quā de fon-
te suscipi; quod præcipuum susceptoris munus
erat. Et Epistol. 23. ad Bonifac. Episcop. vehe-
menter admiratur, quid sit, cur, cum puerorū
ætas ad vitia proclivis sit, ut de eorum bonis
moribus, & fide nullam certam spem concipere
possimus: tamen parentes, qui filios e-
baptismi fonte suscipiunt, eos baptismalem fi-
dem præstitutos, & virtutum Christianarum
exercitationi operam daturus, audeant polli-
ceeri, scribit enim: si itaque de moribus eius futu-
ris nihil audes certi promittere, & de eius presenti
cogitatione; quid est illud; quod, quando ad bap-
tismum offeruntur, pro eis parentes tanquam fidei d-
tores respondent & dicunt, illos facere, quod illa ætas
cogitare non potest, aut, si potest, occultum est? in ter-
rogamus enim eos, à quibus offeruntur, & dicimus,
credis in Deum? de illa ætate, quæ, utrum sit Deus,
ignorat, respondent, credit; & ad reliqua sic respō-
detur singula, quæ geruntur: unde miror, parentes in istis
rebus tam sidenter pro paruulo respondere. Et rursus
ibidem clarioribus verbis ostendit, non solum
extraneis, sed etiā parentibus suscipiendi mu-
nus incubuisse: cum ait, sic enim scribens di-
cis, ut, sicut parentes fuerunt authores ad eorum
pœnam, per fidem parentum identidem iustificentur;

Parentes
cur filios
de fonte sus-
ciperent.

Parentibus
prohibitu
est nunc
filios de fon-
te suscipere:
Cur paren-
tibus veti-
tum sit fi-
lios de fonte
suscipere,

cum videas, multos non offerri à parentibus, sed etiam à quibuslibet extraneis, sicut à Domini-
vili aliquando offeruntur. Quæ sanè verba
instituti rationem potissimum fuisse, ostendunt: ut, quemadmodum filij per parentem
mortalis ærumnæ noxam contrahebant: ita
per eisdem in aquis lustralibus æternæ salutis
participes efficerentur. Nunc consuetudo
penitus abrogata est. Sic enim in Concilio
Moguntino statuitur. cap. 55. *nullus proprium
filium, aut filiam de fonte baptismatis suscipiat,
nec commatrem ducat uxorem, nec filiulam, nec
filiam, cuius filium, vel filiam ad Confirmationem
duxerit.* Causam, cur id factum fuerit, apud
me non reperi, si coniecturis utendum: credi-
stimus fuisse, vel ut admonerentur fideles, ut
spiritualem educationem à carnali longe
separarent; vel ut mysteriorum fidei Christianæ
ritioribus illa prouincia demandaretur: cum
parentes in maxima rerum diuinarum igno-
ratione versari, sæpe contingat.

Susceptorem solummodo vnum in usu fuisse. cogitationem spiritualem ex susceptione contractam solitam: & ad quos illa deduceretur.

CAP. XXXIV.

Plures quoque ne baptizatum de lauacro susciperent, sed ut vnus tantum, vel vnus veteri consuetudine receptum erat. De quo